

اعلامیه مطبوعاتی

بازداشت جاسوسان روس در قرغیزستان؛ سربازگیری جیره خواران یا تلاش برای کودتا؟!

(ترجمه)

کمیته امنیت ملی قرغیزستان در تاریخ ۱۷ آوریل، چهار نفر را در شهر اوش به اتهام "جذب افراد قرغیزی برای جنگ در اوکراین" بازداشت کرد. این افراد عبارتند از: ناتالیا سیکرینا، کارمند «خانه روسیه» که توسط آژانس همکاری بین المللی روسیه (Rossotrudnichestvo) تمویل می شود؛ سرگی لاپوشکین، متخصص در بخش رسانه ای شهرداری اوش و ویکتور فاسیلیف، تبعه روس و کارمند کارخانه لامپ سازی "مایلو-سوف" در ولایت جلال آباد.

پس از این حادثه، رسانه های روسی به سرعت واکنش نشان داده و به انتقاد از نظام قرغیزستان پرداختند. به عنوان نمونه، یفگنی پریماکوف، رئیس آژانس همکاری بین المللی روسیه، در واکنش گفت: «این یک تحریک است؛ ما ناتالیا را آزاد خواهیم کرد. ما هرگز عزیزان مان را تنها نمی گذاریم و نتیجه کار برای دیگران ناخوشایند خواهد بود».

ناتالیا سیکرینا از جولای ۲۰۲۴م در خانه روسیه مشغول به کار بوده است. متهم دیگر، فاسیلیف، چندین کانال در تلگرام راه اندازی کرده و از طریق آن ها به نشر اطلاعات تبلیغاتی به نفع روسیه پرداخته است. او در مصاحبه ای دو هفته پیش گفته بود که از شش ماه پیش در آفریقا زندگی می کرده است. فاسیلیف پس از مرگ یفگنی پریگوژین، رئیس شرکت نظامی واگنر، کارزار گسترده ای برای تقویت نفوذ روسیه در کشور بورکینافاسو به راه انداخته بود. کانال ها و رسانه های وابسته به او اکنون فعالیت گسترده ای در قرغیزستان نیز دارند. مارینا احمدوا، سردبیر خبرگزاری ریگنوم، در تلگرام اعلام کرد که فاسیلیف کارشناس این خبرگزاری در امور آفریقا و آسیای مرکزی بوده است.

در تاریخ ۲۵ آوریل، پس از دیدار میان کمش بک تاشییف، رئیس کمیته امنیت ملی قرغیزستان و سرگی فاکونوف، سفیر روسیه در این کشور، سیکرینا و یکی دیگر از مهمان تحت اقامت اجباری قرار گرفتند. این اقدام نشان می دهد که نظام قرغیزستان در برابر فشار روسیه در حال زانو زدن است.

علل وخامت روابط روسیه و قرغیزستان:

از جمله عوامل اصلی تشدید روابط میان روسیه و قرغیزستان، استمرار نفوذ روسیه در آسیای مرکزی، از جمله قرغیزستان، حتی پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی است. روسیه همواره با سرکوب نارضایتی های مردمی و جابه جایی حاکمان دست نشانده، سلطه خود را حفظ کرده است. برای نمونه، در کودتای ۲۰۰۵م، باکیف را جایگزین آکایف کرد؛ سپس وقتی باکیف به سمت امریکا گرایش پیدا کرد، آتامبایف را در سال ۲۰۱۰م بر مسند نشانند. پس از آن نیز، با برکناری آتامبایف، جینبیک اف را که کاملاً مطیع روسیه بود، به قدرت رساند.

در جریان قیام مردمی پس از انتخابات ۲۰۲۰، روسیه به دلیل شرایط منطقه ای و جنگ آینده در اوکراین، ناچار شد جباروف زندانی را به عنوان مهره خود برگزیند. اما با آغاز جنگ اوکراین در ۲۰۲۲، مسکو مجبور شد برای حفظ نفوذ خود در آسیای مرکزی، سیاست فشار مستقیم را کاهش دهد. نتیجه آن، گرایش بیشتر قرغیزستان به چین و غرب بود. این امر در امضای توافق راهبردی با چین، واگذاری منابع حیاتی کشور به شرکت های چینی، رشد تجارت دوجانبه و آغاز رسی پروژه راه آهن چین-قرغیزستان-ازبکستان در ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴م مشهود است؛ پروژه ای که روسیه ده ها مانع اجرای آن شده بود.

افزون بر آن، در ۲۵ جون ۲۰۲۴م، دولت قرغیزستان توافق نامه راهبردی با اتحادیه اروپا امضا کرد که زمینه نفوذ بیشتر اروپا را فراهم نمود. در ادامه این مسیر، اورزولا فون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا، در سوم آوریل ۲۰۲۵م در اجلاس آسیای مرکزی و اروپا در سمرقند، بسته سرمایه گذاری ۱۲ میلیارد یورپی را معرفی کرد که محور آن، بهره برداری از معادن ارزشمند منطقه بود. افزون بر آن، در سفر نخست وزیر قرغیزستان، عادل بیک قاسم علی یف به واشنگتن، مذاکراتی درباره استخراج فلزات نادر خاکی و پروژه برق آبی کامبار-آتا ۱ نیز انجام گرفت.

همه این تحولات، کرملین را به شدت نگران کرد و باعث شد سیاست خود را در قبال منطقه تغییر دهد. به‌ویژه با بازگشت ترامپ به قدرت و تقویت نسبی موقعیت جهانی روسیه، زمینه‌ای برای تمرکز مجدد بر آسیای مرکزی پدید آمد. نشانه‌های اولیه این تغییر، سخت‌گیری علیه مهاجران کاری قرغیزی و حمله نیروهای امنیتی روسیه به آنان در حمام‌ها بود که موجب اعتراضات گسترده مردمی شد. در همین اثنا، دولت قرغیزستان چند تن را به اتهام تلاش برای کودتا دستگیر کرد، و سپس جاسوسان روسی را بازداشت کرده و برخی را در حبس خانگی قرار داد.

با این حال، همان‌طور که روشن است، این بازداشت‌ها را نباید طغیانی واقعی علیه روسیه دانست، بلکه تلاش دولت قرغیزستان برای حفظ بقای خود در میان فشار قدرت‌های جهانی است. اتهام "جذب نیرو برای جنگ اوکراین" بیشتر بهانه‌ای برای فریب افکار عمومی و رأی عام است، چرا که پیش‌تر گزارش شده بود که ۳۶۰ قرقیزی در جنگ اوکراین شرکت کرده و ۳۸ تن جان باخته‌اند، اما هیچ تنشی در روابط با روسیه به دنبال نداشت.

ازاین‌رو، به احتمال زیاد روسیه از این پس فشارهای خود را بر حکومت‌های آسیای مرکزی افزایش خواهد داد. ولی رژیم قرغیزستان برای مقابله با این فشار، ناچار خواهد شد زیر چتر یک استعمارگر دیگر برود. اگر بخواهد به امریکا تکیه کند، باید بداند که ترامپ اهل معامله است و به‌خاطر منابع اندک قرغیزستان، حاضر نیست با روسیه درگیر شود. حتی اگر لازم باشد، حاضر است دولت‌های دست‌نشانده را قربانی کند.

تکیه بر اروپا نیز راهی مطمئن نیست؛ زیرا اروپا در موضوع اوکراین نشان داد که بدون امریکا هیچ قدرت مستقلی ندارد و حتی نمی‌تواند از همسایگان خود محافظت کند، چه رسد به کشورهای دورافتاده‌ای چون قرقیزستان.

چین نیز کشوری است که همواره منافع اقتصادی را بر همه چیز مقدم می‌داند. پناه بردن به چین به معنای چینی‌سازی مردم است، همان‌گونه که در ترکستان شرقی شاهد هستیم؛ سرزمینی که فجایع آن برای هیچ مسلمانی پوشیده نیست.

پس ای مسئولان قرغیزستان!

بر مسلمانان تکیه کنید، به اسلام برگردید، و بر الله سبحانه و تعالی توکل نمایید. قوانینی که برای رضایت کفار استعمارگر، ضد اسلام تصویب می‌کنید، هرگز آنان را خشنود نخواهد کرد. سعادت دنیا و آخرت تنها با توکل بر الله سبحانه و تعالی حاصل می‌شود، چنانکه می‌فرماید:

﴿وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ [مائده: 23]

ترجمه: اگر مؤمن هستید؛ تنها بر الله توکل کنید.

مطبوعاتی حزب التحریر – ولایة قرغیزستان